

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria logicii clasice

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filosofie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria logicii clasice / History of Classic Logic			Codul disciplinei	HLR22010
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Ile Vlad-Lucian				
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Ile Vlad-Lucian				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					
Examinări					6
Alte activități					3
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	- nu există
4.2. de competențe	- nu există

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs. Prezența la orele de curs nu este obligatorie dar este recomandată. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală de curs/seminar

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupoziiții, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici. Identification and adequate implementation of the theoretical and historical fundamentals of philosophy: presuppositions, principles, values, ethics, modes of thinking, and practices.
CP2	Ordonarea și formularea de teme și probleme filosofice generale și de ramură. Organisation and formulation of ideas, topics, and problems related to philosophy, both general and specific.
CP3	Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme. Identification through critical thinking (logical analysis and assessment) of the strengths and weaknesses of various solutions, conclusions, or alternative approaches to problems.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. Effective resolution of several moderately complex problematic issues through a realistic approach and a both theoretical and practical substantiation.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP4	4. Studentul/absolventul distinge principalele teorii filosofice cu privire la cunoaștere și adevăr și descrie într-o manieră coerentă principalele teorii filosofice cu privire la natura, sursele și limitele cunoașterii, precum și criteriile folosite pentru validarea cunoașterii și întemeierea adevăr. 4. The student/graduate distinguishes the main philosophical theories regarding knowledge and truth and describes in a coherent manner the main philosophical theories regarding the nature, sources and limits of knowledge, as well as the criteria used to validate knowledge and establish truth.	4. Studentul/absolventul gândește autonom și analizează critic pretenții de cunoaștere din diferite domenii. 4. The student/graduate thinks autonomously and critically analyzes knowledge claims from different fields.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul cunoaște, identifică și aplică în mod adecvat elementele fundamentelor teoretice reperabile în istoria logicii clasice: presupoziiții istoriografice de interpretare, principii ale logicii și etape de dezvoltare. 1. The student knows, identifies, and appropriately applies the fundamental elements of theoretical foundations identifiable in the history of classical logic: historiographical assumptions of interpretation, principles of logic, and stages of development
2. Studentul cunoaște și înțelege principalele teme, probleme și texte aferente logicii aristotelice, megarico-stoice, scolastice, umaniste și ale Modernității timpurii 2. The student knows and understands the main themes, problems, and texts related to Aristotelian, Megarian-Stoic, Scholastic, Humanist, and Early Modern logic

competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

3. Studentul înțelege noțiunea de formă logică și o aplică argumentelor din diferite perioade ale dezvoltării logicii clasice. 3. The student understands the notion of logical form and applies it to arguments from different periods in the development of classical logic.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul are abilitatea de a distinge principalele concepte și teorii din istoria logicii clasice și de a le aplica în mod autonom și critic într-o analiză proprie, care ține cont de presupuzițiile metodologice implicate. 1. The student has the ability to distinguish the main concepts and theories in the history of classical logic and to apply them autonomously and critically in their own analysis, taking into account the methodological assumptions involved.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Introducere în Istoria logicii. Probleme, metode și metodologii de interpretare. Definiții și clasificări ale logicii. Prezentarea cursului.	expunere, argumentare, dezbateri	
2. Grecii și începuturile logicii. Presocraticii, sofistii și Platon. Raporturi logice în doctrinele fizicaliste. Începuturile logicii? Semantica, definiția și diviziunea la Platon.	expunere, argumentare, dezbateri	
3. Logica Aristotelică (I). Corpusul aristotelic și statutul logicii în diviziunea științelor. Doctrina categoriilor și semantica aristotelică.	expunere, argumentare, dezbateri	
4. Logica Aristotelică (II). Silogistica aristotelică.	expunere, argumentare, dezbateri	
5. Logica Aristotelică (III). Teoria aristotelică a argumentării. Dialectica și practicile argumentative.	expunere, argumentare, dezbateri	
6. Logica megarică și logica stoică.	expunere, argumentare, dezbateri	
7. Logica în tradiția antichității latine târzii: Porfir, Augustin și Martianus Capella; Boethius și proiectul de recuperare a logicii aristotelice.	expunere, argumentare, dezbateri	
8. Logica medievală (I). Logică, teologie și filosofie a limbajului în perioada carolingiană.	expunere, argumentare, dezbateri	
9. Logica medievală (II). Școlile de logică din secolul al XII-lea.	expunere, argumentare, dezbateri	
10. Logica medievală (III). Logica terministă a secolului al XIII-lea: Petrus Hispanus, Guillelmus de Shireswode și Lambertus de Lagny.	expunere, argumentare, dezbateri	
11. Logica medievală (IV). Logica terministă a secolului al XIV-lea: Iohannes Buridanus și Guillelmus de Ockham.	expunere, argumentare, dezbateri	
12. Logica medievală (V). Teoria consecințelor, paradoxuri și insolubilia, teoria medievală a <i>obligationes</i> .	expunere, argumentare, dezbateri	
13. Logica umanistă și critica logicii medievale.	expunere, argumentare, dezbateri	
14. Logica de la Port-Royal.	expunere, argumentare, dezbateri	
Bibliografie		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

1. Anton Dumitriu, *Istoria logicii*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura didactică și pedagogică, București, 1975.
2. William Kneale, Martha Kneale, *Dezvoltarea logicii*, vol. 1, trad. Cornel Popa, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1974.
3. Alex Malpass, Marianna Antonutti Marfori (eds.), *The History of Philosophical and Formal Logic. From Aristotle to Tarski*, Bloomsbury, London, 2017, p. 1-100.
4. Dov. M. Gabbay, John Woods, *Handbook of the History of Logic. Volume 1: Greek, Indian and Arabic Logic*, Elsevier 2004.
5. Dov. M. Gabbay, John Woods, *Handbook of the History of Logic. Volume 2: Mediaeval and Renaissance Logic*, Elsevier 2008.
6. Eugeniu Coșeriu, *Istoria filozofiei limbajului*, Humanitas, București, 2011.
7. Cassin Barbara (coord.), *Vocabularul european al filosofiilor: dicționarul intraductibilelor*, Traducere și adăugiri la ediția în limba română coordonate de Anca Vasiliu și Alexander Baumgarten, Polirom, Iași, 2020.
8. León Florido, Francisco; López Salamanca, María, *Introducción a la lógica medieval*, Guillermo Escolar, Madrid, 2024
9. Dutilh Novaes, C., *The Dialogical Roots of Deduction: Historical, Cognitive, and Philosophical Perspectives on Reasoning*, Cambridge University Press, 2020.
10. Catarina Dutilh Novaes, *Formalizing Medieval Logical Theories*, Springer Dordrecht, 2007.
11. Catarina Dutilh Novaes, Stephen Read (eds.), *The Cambridge Companion to Medieval Logic*, Cambridge University Press, 2016.
12. Joseph M. Bochenski, *A History of Formal Logic*, transl. and ed. Ivo Thomas, University of Notre Dame Press, 1961
13. Viorel Vizureanu, *Schiță pentru o istorie a logicii Renașterii*, vol 1, Editura Universității din București, 2008.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Conceptul de formă și formalizare în filosofie și istoria logicii. Studiu de text Sven Ove Hansson, <i>Formalization in Philosophy</i> ; Jan Łukasiewicz, <i>Aristotle's syllogistic : from the standpoint of modern formal logic</i> Oxford, 1957 (fragment)	analiză de text, dezbateri, interpretare	
2. Selecție de texte: Platon, <i>Republica</i> ; <i>Sofistul</i> ; <i>Phaidros</i> (fragmente).	analiză de text, dezbateri, interpretare	
3. Studiu de text: Aristotel, <i>Categorii</i> ; <i>Despre interpretare</i> .	analiză de text, dezbateri, interpretare	
4. Studiu de text: Aristotel, <i>Analitica primă</i> (fragmente).	analiză de text, dezbateri, interpretare	
5. Studiu de text: Aristotel, <i>Topica</i> ; <i>Respingerile sofistice</i> ; <i>Analitica secundă</i> (fragmente);	analiză de text, dezbateri, interpretare	
6. Studiu de text: Diogenes Laertios, <i>Despre viețile și doctrinele filosofiilor</i> ; Sextus Empiricus, <i>Opere filosofice I</i> ; Hans von Arnim (ed.), <i>Fragmentele stoicilor vechi</i> (fragmente)	analiză de text, dezbateri, interpretare	
7. Studiu de text: Porfir, <i>Isagoga</i> ; Augustin, <i>De dialectica</i> ; Martianus Capella, <i>Nunta Filologiei cu Mercur</i> ; Boethius, <i>De hypotheticis syllogismis</i> (fragmente)	analiză de text, dezbateri, interpretare	
8. Studiu de text: Alcuin, <i>De dialectica</i> (fragmente)	analiză de text, dezbateri, interpretare	
9. Studiu de text: Abelard, <i>Dialectica</i> (fragmente)	analiză de text, dezbateri, interpretare	
10. Studiu de text: Petrus Hispanus, <i>Summulae logicae</i> (fragmente).	analiză de text, dezbateri, interpretare	
11. Studiu de text: Iohannes Buridanus, <i>Summulae de dialectica</i> (fragmente).	analiză de text, dezbateri, interpretare	
12. Studiu de text: Iohannes Buridanus, <i>Tractatus de consequentiis</i> (fragmente).	analiză de text, dezbateri, interpretare	
13. Studiu de text: Juan Luis Vives, <i>Adversus pseudodialecticos</i> ; Petrus Ramus, <i>Scholae dialecticae</i> ; (fragmente).	analiză de text, dezbateri, interpretare	
14. Studiu de text: Antoine Arnauld, Pierre Nicole, <i>La logique ou l'art de penser</i> (fragmente).	analiză de text, dezbateri, interpretare	

Bibliografie

1. Sven Ove Hansson, "Formalization in Philosophy" in *The Bulletin of Symbolic Logic*, Vol. 6, No. 2 (2000)/ Jan Łukasiewicz, *Aristotle's syllogistic : from the standpoint of modern formal logic* Oxford, 1957.
2. Platon, *Opere*, vol. I-VII, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976-1993.
3. Aristotel, *Organon*, vol. I-II, Iri, 1997-1998.
4. Diogenes Laertios, *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, Polirom, 1997.
5. Sextus Empiricus, *Opere filosofice I*, Editura Academiei, 1965.
6. Porfir, *Isagoga*, Univers Enciclopedic, 2000.
7. Augustin, *De dialectica*, Humanitas, 1991.
8. Boethius, *De hypotheticis syllogismis*, PL 64, ed. Jacques Paul Migne, 1981, p. 831-875 (traducere proprie).
9. Alcuin, *De dialectica* (traducere proprie).
10. Abelard, *Dialectica* (traducere proprie).
11. Petrus Hispanus, *Summulae logicae* (traducere proprie)/ Brian P. Copenhaver, Calvin G. Normore & Terence Parsons (eds., transl.), Peter of Spain: Summaries of logic, text, translation, introduction and notes Brian P. Copenhaver. with Calvin Normore and Terence Parsons, Oxford University Press, Oxford 2014
12. Iohannes Buridanus, *Summulae de dialectica* (traducere proprie)/John Buridan, *Summulae de dialectica*, an annotated translation, with a philosophical introduction by Gyula Klima, New Haven, Yale University Press, 2001.
13. Juan Luis Vives, *Adversus pseudodialecticos* (traducere proprie)/Juan Luis Vives, *Adversus pseudodialecticos* in Rita Guerlac (transl.), *Juan Luis Vives Against the Pseudodialecticians: A Humanist Attack on Medieval Logic*, Springer, Netherlands, 1979.
14. Petrus Ramus, *Scholae dialecticae* (traducere proprie)
15. Antoine Arnauld, Pierre Nicole, *La logique ou l'art de penser* (traducere proprie)/Antoine Arnauld, Pierre Nicole, *Logic or the Art of Thinking*, Cambridge University Press, 1996

9. Evaluare

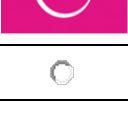
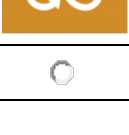
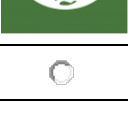
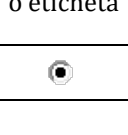
Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Însușirea și utilizarea corectă a conceptelor de bază. Capacitatea de a periodiza dezvoltări teoretice	Examen scris în sesiune	40%
	Cunoașterea principalelor texte, autori și interpretări	Examen scris în sesiune	40%
9.5 Seminar/laborator	Capacitatea de analiză a unui text specific	Prezentări orale	10%
	Capacitatea de aplicare a conceptelor însușite	Grad de implicare în activitatea de seminar	10%
9.6 Standard minim de promovare			
Studentul cunoaște principalele etape de dezvoltare ale logicii clasice, cunoaște lucrările care compun <i>Organonul</i> aristotelic și explică în mod adecvat conținutul lor tematic. Promovarea se realizează prin obținerea notei 5 la examen.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
								Nu se aplică nici o etichetă
								

Data completării:

22.03.2026

Semnătura titularului de curs

Lect. univ. dr. Vlad-Lucian Ile

Semnătura titularului de seminar

Lect. univ. dr. Vlad-Lucian Ile

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

Prof. univ. dr. Ciprian Mihali